

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. birželio 27 d. Nr. 21RE2-147 (AG2-115/13-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės ir Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., jo atstovui advokatui Z. Y., atsakovės atstovui A. Y., trečiojo suinteresuoto asmens atstovui C. Y.,

2024 m. birželio 25 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerio 2024 m. balandžio 2 d. potvarkio Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl projektų, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, sąrašo patvirtinimo“ dalies panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. gegužės 31 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. patikslintas skundas atsakovei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir NMA (1 t., b. l. 57–63), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerio 2024 m. balandžio 2 d. potvarkį Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl projektų, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ (toliau – ir Sprendimas), kuriuo pripažinta, kad projektas „Ūkio modernizavimas ir plėtra - 2 etapas“, pateiktas 2023 m. lapkričio 3 d. pagal Lietuvos Kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisykles, taikomas nuo 2022 metų, kurio paramos paraiškos registracijos Nr. (duomenys neskelbtini), yra netinkamas paramai gauti;

2) įpareigoti atsakovę įvertinti projektą „Ūkio modernizavimas ir plėtra - 2 etapas“ (paraiškos registracijos Nr. (duomenys neskelbtini)) iš naujo pagal teisės aktų reikalavimus.

Patikslintame skunde pareiškėjas nurodo, kad planuodamas investuoti į uogininkystės ūkio plėtrą, NMA pateikė projektą „Ūkio modernizavimas ir plėtra - 2 etapas“ (paraiškos registracijos Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Projektas, Paraiška). Pareiškėjo pateiktas Projektas buvo įvertintas neigiamai ir NMA 2024 m. balandžio 10 d. atsiuntė atsakovės 2024 m. balandžio 2 d. Sprendimą dėl paramos neskyrimo, prie kurio pridėjo ištrauką iš Projekto atrankos komiteto posėdžio

protokolo, kuriame yra surašytos paramos neskyrimo priežastys ir motyvai. Pareiškėjas su skundžiamu Sprendimu nesutinka.

Nurodo, jog Projektas buvo paskirtas vertinti Tauragės paramos administravimo skyriui, iš kurio gavo vieną paklausimą su 34 klausimais. Pareiškėjas pateikė išsamius paaiškinimus į kiekvieną pateiktą klausimą, tačiau iš karto po atsakymų pateikimo susidūrė su NMA išankstiniu nusistatymu neigiamai vertinti Projektą. Sprendime išdėstyti teiginiai yra subjektyvūs, kai kurie jų yra melagingi, neteisingai kaltinantys bei žeidžiantys pareiškėjo orumą.

Atsakydamas į atsakovės Sprendime nurodytus teiginius, pareiškėjas paaiškina, jog jo tėvas panaudosis pagrindais pareiškėjui buvo perdavęs ne savo vardu įgytą ir registruotą traktorių, o jo valdomos bendrovės UAB (duomenys neskelbtini) vardu registruotą traktorių, kurį jis taip pat valdė panaudosis pagrindais ir pagal panaudosis sutartį turėjo teisę perleisti traktorių naudotis tretiesiems asmenims. Paaiškino, jog 2021 m. liepos 29 d. panaudosis sutartyje buvo neteisingai nurodytas traktoriaus modelis, t. y. buvo nurodyta traktorius (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini), o turėjo būti nurodyta traktorius (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini). Traktoriaus (duomenys neskelbtini) savininkas traktorių pardavė tik pačioje 2023 m. pabaigoje, t. y. po paraiškos pateikimo ir po atsakymų į paklausimą pateikimo. NMA patikros metu, t. y. 2024 m. sausio mėnesio pradžioje, parduotas traktorius dar nebuvo išvežtas iš pareiškėjo ūkio vietos ir nebuvo perregistruotas naujo savininko vardu, todėl patikros metu buvo pateiktas traktoriaus registracijos liudijimas senojo savininko, t. y. UAB (duomenys neskelbtini) vardu.

Pareiškėjas taip pat nurodo, jog 2023 m. gruodžio 20 d. atsakyme akivaizdžiai paaiškino, kad pirmame projekte įsigytas smulkintuvas buvo planuojamas naudoti tarpueilių priežiūrai, tačiau NMA vis tiek kaltina pareiškėją, kad siekė klaidinti ankstesnio projekto vertintoją, vien dėl to, kad smulkintuvas yra teleskopinis ir tinka naudoti ne tik tarpueilių priežiūrai, bet ir griovių ir tvenkinių šlaitų priežiūrai. Pareiškėjui taipogi iš skundžiamo Sprendimo nėra aišku, kaip NMA, Projekto vertintoja, gali nustatyti prastą dirvožemio ūkinę vertę ir ką apskritai reiškia sąvoka „dirvožemio ūkinė vertė“, iš ko NMA nustatė, kad pareiškėjo ūkis patiria sunkumų (tokių duomenų paprasčiausiai nėra, todėl šis teiginys, pareiškėjo nuomone, klaidingas), kad vykdo nuostolingą veiklą (kelia klausimą, kaip gali būti uogininkystės veikla pelninga, jei pirmais metais sodinami sodinukai ir negaunamas joks derlius).

Pareiškėjas teigia, jog NMA Projekto vertinimo metu neteikė jokios informacijos apie projekto vertinimo eigą, todėl pareiškėjas NMA turėjo rašyti 2 raštus dėl Projekto vertinimo rezultatų ir dėl galimybės pristatyti Projektą Projektų atrankos komitetui, tačiau gavo 2024 m. vasario 29 d. NMA atsakymą, kad NMA nieko negali pateikti, o dėl galimybės pristatyti Projektą Projektų atrankos komitetui NMA nurodė, jog pareiškėjui negali būti suteikta teisė pačiam pristatyti projekto, nors prieš tai einančiame sakinyje parašė, kad esant poreikiui, sudėtingų projektų (didelė projekto apimtis, naudojamos sudėtingos / pažangios technologijos, procesai) atveju, ir pareiškėjui raštu išreiškus norą dalyvauti posėdyje, į posėdžius gali būti kviečiamas ir pareiškėjas ir (ar) jo atstovas. Dėl galimybės pristatyti Projektą pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją ir gavo nuotolinio Projektų atrankos komiteto posėdžio nuorodą, o posėdį organizuojantis LR žemės ūkio ministerijos specialistas E. Y. telefonu informavo, kad Projektų atrankos komitetas spęs, ar suteikti galimybę pareiškėjui pristatyti Projektą, tačiau tas pats LR žemės ūkio ministerijos specialistas telefonu informavo, kad Projektų atrankos komiteto nariai nusprendė nesuteikti tokios galimybės. Pareiškėjo manymu visas Projekto vertinimo procesas vyko vienašališkai su išankstiniu NMA nusistatymu, pareiškėjui nebuvo suteikta galimybė pristatyti Projektą Projektų atrankos komiteto nariams, be to, apie NMA projekto atmetimo motyvus ir argumentus pareiškėjas buvo informuotas tik 2024 m. balandžio 10 d., t. y. praėjus daugiau kaip dviem savaitėms po Projektų atrankos komiteto posėdžio, kuris buvo organizuotas 2024 m. kovo 26 d.

Pareiškėjas nesutinka su NMA padaryta Paraiškos vertinimo išvada, kad uogininkystės sektoriui bus naudojama tik ta numatoma pastatyti pastato dalis, kuriame bus įrengti šaldytuvai uogoms laikyti, t. y. tik 117,32 kv. m iš bendro pastato 588,93 kv. m ploto, tuo tarpu kita pastato dalis, kurioje bus laikoma ir remontuojama uogininkystės veiklai naudojama žemės ūkio technika, bei tualetas nėra skirti uogininkystės veiklai vykdyti.

Pareiškėjo nuomone Sprendime taip pat pateikiami neaiškūs išvedžiojimai, pvz., apie darbus kodu „N26P-1201“ – numatyta atlikti rūsio sienų ir cokolio šiltinimo darbus, naudojant putų polistireno plokštes. Paaiškina, kad „SISTELA“ sistemoje taip yra pavadintas darbas, kuris skirtas įvertinti arba rūsio arba cokolio šiltinimo darbus, ir kad šis darbo pavadinimas visiškai nereiškia, kad bus įrengiamas rūsys, o tik reiškia, kad bus šiltinamas cokolis. Dėl saulės elektrinės daroma nepagrįsta išvada, kad nepateiktos pareiškėjui išduotos AB „Elektros skirstymo operatorius“ (toliau – ir ESO) prisijungimo sąlygos, tačiau Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turta“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2022 metų, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 3D-420, (toliau – ir Įgyvendinimo taisyklės) to nereikalauja, todėl toks NMA reikalavimas pateikti ESO prisijungimo sąlygas yra nepagrįstas. Dėl aikštelės dydžio pagrindimo taip pat daroma klaidinga išvada, nes neatsižvelgta pareiškėjo 2023 m. gruodžio 20 d. atsakyme išdėstytus argumentus. Taip pat atsakovei „nepatiko“ aikštelės sąmatos statinio pavadinimas „Aplinkotvarka“, nors tai tik pavadinimas, kuris atsietai nuo teksto (sąmatos) turinio nieko nereiškia, o darbų esmę apibūdina ne statinio pavadinimas, o sąmatoje nurodyti darbai. Dėl Projekte numatomos įsigyti žemės ūkio technikos apskritai yra nevertinami pareiškėjo 2023 m. gruodžio 20 d. atsakyme pateikti paaiškinimai, o tik nepagrįstai ir nemotyvuotai daroma išvada, kad numatomas įsigyti žemės ūkio technikos (traktorius, smulkintuvas, priekaba, šienapjovė) poreikis yra nepagrįstas.

Pareiškėjas teigia, jog nebuvo informuotas apie Projekto vertinimo pabaigą. Taip pat nurodo, jog Sprendimas neskirti paramos pareiškėjo Projektui yra visiškai neteisingas, priimtas piktnaudžiaujant valdžia ir turintis biurokratizmo požymių, taip pat NMA nesilaikė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAĮ) numatytų principų (draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*), išsamumo, lygiateisiškumo, nepiktnaudžiavimo valdžia) ir visiškai ignoravo ir savo pačios deklaruojamas vertybes, tokias kaip orientacija į klientą, veikimas išvien, bendradarbiavimas, profesionalumas. Taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad NMA priimdama sprendimus, turėtų teikti prioritetą teisingumui, t. y. teisingo, o ne formalaus sprendimo priėmimui bei turėtų vadovautis visuotinai įtvirtintais teisės principais, tarp jų teisingumo, proporcingumo ir kitais.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjas ir jo atstovas patikslino skundo pirmąjį reikalavimą, nurodydami, jog prašo panaikinti skundžiamo Sprendimo dalį, kuria atmesta pareiškėjo Paraiška. Prašė patikslintą skundą tenkinti jame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė 2024 m. birželio 5 d. Komisijai pateikė atsiliepimą (2 t., b. l. 38–47), kuriame prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad NMA, vertindama pareiškėjo pateiktą Paraišką, nustatė, jog pareiškėjo vykdoma žemės ūkio veikla – uogininkystė, augalininkystė, vaistažolininkystė. Projekte numatyta investuoti į uogininkystės sektorių, numatytos investicijos – 588,93 kv. m. pagalbinio ūkio paskirties pastato statyba, aikštelės 1 337 kv. m. statybos darbai, nuotekų valymo įrenginių įrengimo darbai, 29,24 kW antžeminės saulės elektrinės statybos darbai, traktorius (variklio galia 88,3 kW), liekanų smulkintuvas (darbinis plotis 3,03 m), traktorinė priekaba (keliamoji galia 4,98 t), pjaunamoji su mulčiavimo funkcija (darbinis plotis 1,83 m). Projekto vertė be PVM – 620 623, 80 Eur, prašoma paramos suma 434 437 Eur. Projekto įgyvendinimo vieta – (duomenys neskelbtini).

Vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507, (toliau – ir Administravimo taisyklės) 43 punktu, pareiškėjui išsiųstas paklausimas, kuriame buvo paprašyta pagrįsti numatytų investicijų būtinumą projektui įgyvendinti, paaiškinti, kaip planuojamos už paramos lėšas įsigyti investicijos atitiks planuojamą ūkio potencialą, pagerins bendrus valdos veiklos rezultatus, pateikti teisėto nekilnojamojo turto, į kurį investuojama, valdymo užtikrinimo dokumentus, pagrįsti suplanuotą aviečių, serbentų, šaltalankių derlingumą. Vadovaujantis Administravimo taisyklių 33 punktu, kuriame nurodyta, kad paramos paraiška turi būti tinkamai užpildyta, pateikiant išsamią ir teisingą informaciją <...>, pareiškėjo taip pat buvo prašoma patikslinti Paraiškos bei verslo plano duomenis, pateikti statybos kainos paskaičiavimus, lygiaverčius komercinius pasiūlymus, pagrįsti mažiausios kainos pasiūlyme nurodytą traktoriaus kainą.

NMA Paraiškos vertinimo metu nustatė, jog pareiškėjas uogininkystės veiklą pradėjo 2022 m. paramos lėšomis įsigijęs aviečių, juodųjų serbentų, šaltalankių, šermukšnių sodinukų, taip pat paramos lėšomis įsigijo traktorių 33,3 kW, smulkintuvą, grąžtą, krūmų sodinamąją, purkštuvą, žemės frežą. 2023 m. rudenį įgyvendintas projektas ir išmokėta skirta paramos suma. Atliekant 2023 m. lapkričio 3 d. paraiškos vertinimą, vadovaujantis verslo plane pateikta informacija, NMA nustatė, kad pareiškėjas ataskaitiniais 2022 metais pajamų gavo tik iš augalininkystės veiklos. Pareiškėjo teigimu, dėl 2022 m. neprigijusių aviečių, 2023 m. nebuvo gauta derliaus ir pajamų iš uogininkystės. Verslo plane numatyta projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu gauti pajamų ne tik iš uogininkystės, bet ir iš augalininkystės, vaistažolinkystės, taip pat gauti kitų pajamų, nesusijusių su žemės ūkio veikla, t. y. teikti aplinkiniams ūkininkams dirvos planiravimo ir lyginimo paslaugas. Atsakydamas į paklausimą, pareiškėjas nurodė, kad iki kontrolės laikotarpio pabaigos kasmet planuojama gauti 7 000 Eur iš paslaugų teikimo, daugiau kaip 11 000 Eur per metus iš augalininkystės veiklos. Pajamos iš uogininkystės veiklos planuojamos apie 49 000 Eur per metus. Taip pat informavo, kad garstyčių ir levandų pasėliams prižiūrėti neplanuoja naudoti įsigytos žemės ūkio technikos, skirtos uogininkystės veiklai, o planuoja naudotis panaudos pagrindais žemės ūkio technika iš panaudos davėjo UAB (duomenys neskelbtini), nors pažymėjo, kad panaudos davėjas UAB (duomenys neskelbtini) nesutinka duoti traktorių (duomenys neskelbtini) panaudai visam laikotarpiui nuo balandžio mėnesio pabaigos iki spalio mėnesio pabaigos, traktorių panaudos pagrindais sutinka duoti tik trumpą laiką, t. y. 2–3 dienoms per mėnesį. Ta pati situacija yra su žolės smulkintuvu.

Atsakovė atkreipia dėmesį, jog pareiškėjas su projektu Nr. (duomenys neskelbtini) yra pateikęs panaudos sutartį, kurioje pareiškėjo tėvas neatlygintinai leidžia naudotis nuosavybės teise pareiškėjui traktoriumi (duomenys neskelbtini). Jau tuomet pareiškėjas pateikė neteisingą informaciją, nes tėvas tokio traktoriaus nebuvo registravęs savo vardu. Prieštaraujant pareiškėjo pateiktai informacijai dėl traktoriaus nuosavybės teisių ir patikrinus Žemės ūkio technikos registre pateiktą informaciją apie traktorių nustatyta, kad atsakymo į paklausimą pateikimo dieną, t. y. 2023 m. gruodžio 20 d. panaudos sutartyje nurodytas traktoriaus (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) neegzistuoja, o egzistuoja (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) ir traktoriaus savininkas nėra UAB (duomenys neskelbtini), o panaudos sutartis su UAB (duomenys neskelbtini), kuri minima atsakyme į paklausimą, nebuvo pateikta. NMA vykdytos patikros metu 2024 m. sausio 3 d., tikrintojui paprašius parodyti panaudos būdu valdomą traktorių ir pateikti registracijos dokumentą, patikroje pareiškėjui atstovavęs tėvas pateikė traktoriaus (duomenys neskelbtini) registracijos liudijimą, parodė traktoriaus fizinę stovėjimo vietą ūkyje, leisdamas tikrintojui jį nufotografuoti, tačiau tėvas, būdamas vieninteliu UAB (duomenys neskelbtini) akcininku, NMA patikros metu neinformavo NMA tikrintojo apie jau įvykusį traktoriaus pardavimo sandorį. Atsižvelgiant į tai, projekto vertinimo metu buvo siekiama galimai suklaidinti projekto vertintoją, teikiant klaidinančią informaciją, kuri prieštarauja registruose esančiai informacijai.

Atsakyme į paklausimą, 7.6 papunktyje, pareiškėjas nurodė, kad augalininkystės veiklai planuojama naudotis žemės ūkio technika iš panaudos davėjo UAB (duomenys neskelbtini), įskaitant ir žolės smulkintuvą, kurį, kaip pareiškėjas teigia, UAB (duomenys neskelbtini) sutinka panaudos pagrindais duoti tik 2–3 dienas per mėnesį. Atsakovė atkreipia dėmesį, kad pareiškėjui su ankstesniu projektu jau buvo išmokėta parama už įsigytą traktorių (galia 33,3 kW) ir žolės smulkintuvą (darbinis plotis 1 m) uogininkystės veiklai, tad pareiškėjo pateikta informacija, kodėl tokios pat investicijos vėl reikalingos ir nebus naudojamos augalininkystėje, nėra pagrįsta. Taip pat nėra pateiktos atsakyme į paklausimą minimos sudarytos panaudos sutartys su UAB (duomenys neskelbtini) žolės smulkintuvui ir kitai žemės ūkio technikai, nėra pagrįsta, su kokia technika bus vežamos garstyčių sėklos, nes perkamos tik derliaus nuėmimo paslaugos. Pateikdamas priekabos pagrindimą, pareiškėjas išsamiai nepateikė informacijos, kokio dydžio bus konteineriai, koks preliminarus užpildyto šakelėmis konteinerio svoris. Pareiškėjas augina ne tik šaltalankius, bet ir avietes, juoduosius serbentus, šermukšnius, kuriuos taip pat planuoja atvėsinti vėsinimo patalpoje, tačiau apie kitų uogų skynimą, gabenimą į vėsinimo patalpą projekte nėra užsimenama. Pagal viešojoje erdvėje pateiktą informaciją, uogininkystės ūkiuose praktiškiau ir efektyviau naudoti mažesnio galingumo traktorius, ypač, jei darbai vyksta siauroje trajektorijoje, ir prie jų rinktis priekabą, kuria būtų galima vežti visas ūkyje auginamas

uogas arba naudoti jau paramos lėšomis įsigytą platformą tiek uogoms skinti, tiek gabenti. Pareiškėjas paramos lėšomis 2022 m. yra įsigijęs platformą sodams (duomenys neskelbtini), kuri yra 5,15 m ilgio, yra su ratais ir kabinama prie paramos lėšomis įsigyto (duomenys neskelbtini) traktoriaus, kuri gali būti naudojama tiek uogoms skinti, tiek transportuoti, t. y. sudedamos dėžės ant platformos ir jas pripildžius, gabenamos tiesiai į sandėliavimo vietą, o ne dar perkraunamos į priekabą, nes tai sukelia uogų pažeidimus, blogina kokybę, gali lemti greitesnį jų sugedimą ar net prarastą derlių. Labai svarbu tinkamai tvarkyti ir pervežti uogas, kad būtų išsaugota jų kokybė ir vertė. Atsakovė atkreipia dėmesį, kad žemės sklypas, kuriame planuojama statyti pagalbinį pastatą ir jame vėsinti, šaldyti šaltalankius, yra šalia pasodintų šaltalankių lauko, todėl pareiškėjas ekonomiškai nepagrindė, kodėl reikalinga perkrauti uogas į traktorinę priekabą, kai galima skinti ir transportuoti uogas su platforma, taip sutaupant laiko ir išsaugojant uogų kokybę.

Atsakovė daro išvadą, kad paramos lėšomis įsigyta žemės ūkio technika – traktorius, smulkintuvas, priekaba – nėra pagrįsti tik uogininkystės veiklai, kad galimai bus naudojama ir augalininkystės veiklai, todėl neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nustatyto reikalavimo ir negali būti finansuojami paramos lėšomis. Atsakovė atkreipia dėmesį, kad paramos gavėjas ankstesniame projekte pats pasirinko įsigyti tam tikro modelio traktorių ir smulkintuvą, kurį projekte pagrindė uogininkystės veiklai ir jam buvo skirta parama, tad atsakyme į paklausimą dėl dar vieno smulkintuvo pareiškėjo pateikta informacija, kad įsigytas smulkintuvas „yra teleskopinis ir jo siekis siekia daugiau nei 3 metrus, todėl jis yra tinkamiausias griovių ir tvenkinių krantų priežiūrai“, verčia manyti, kad pareiškėjas NMA anksčiau teikė neteisingą informaciją, norėdamas suklaidinti NMA vertintoją.

Atsakovė taip pat nurodo, jog pareiškėjo paramos lėšomis uogininkystės veiklai panaudos teise valdomame žemės sklype planuojamas statyti pagalbinio ūkio pastatas 588, 93 kv. m, šalia jo 1 337 kv. m. aikštelė, antžeminė saulės elektrinė, nuotekų valymo įrenginys. Pagal pateiktą pagalbinio ūkio pastato patalpų eksplikaciją iš 588,93 kv. m daugiau nei pusę pastato ploto, t. y. 350,79 kv. m sudarys technikos remonto ir saugojimo patalpos, 117,54 kv. m sudarys sandėlis, 3,28 kv. m ploto sudarys 2 tualetai, o patalpos, susijusios su uogų šaldymu, sudarys 12, 96 kv. m, vėsiniu – 104,36 kv. m. Pateiktame bendrame visų statinių projektiniame pasiūlyme nurodyti tik bendrieji statinių rodikliai, trumpas aiškinamasis raštas, nurodant tik sklypo duomenis, tačiau nenurodyta planuojamos ūkinės veiklos programa, t. y. kaip pastatas su nuotekų valymo sistema, saulės elektrine bus tiesiogiai susijęs su uogininkystės veikla. Atsakydamas į paklausimą, pareiškėjas pateikė lokalinę sąmatą visų pirmiau paminėtų objektų darbams, kurią agentūra įvertinusi nustatė: 1) Pagalbinio pastato dalyje 104,36 kv. m planuojama vėsinti uogas, šaldytuve, kuris užims 12,96 kv. m plotą, planuojama šaldyti šaltalankius su šakelėmis. Lokalinėse sąmatose nėra numatyta, kokio galingumo šaldymo įranga bus įsigyta ir kaip bus sumontuota šaldymo patalpoje, kokia vėsavimo įranga bus įsigyta ir sumontuota vėsavimo patalpoje, šaldymo ir vėsavimo įranga nėra įtraukta į verslo plano VII skyriaus „Informacija apie ilgalaikį turtą“ eilutę „Mašinos ir įrenginiai“. Atsakydamas į paklausimą pareiškėjas nurodė, kad šaldymo ir vėsavimo patalpoms įrengti reikės 57 000 Eur be PVM, tačiau lokalinėje sąmatoje nepateikta jokia informacija pareiškėjo nurodytai kainai pagrįsti, t. y. nėra pateikta informacija, kokio galingumo bus įsigijami šaldikliai / šaldymo kompresoriai ar pan., kad pasiektų -30 laipsnių temperatūrą, kokio galingumo vėsavimo įranga bus įsigyta vėsavimo +1 laipsnių patalpoje; 2) Pagalbinio ūkio paskirties pastato statybos dalyje „Žemės darbai ir pamatai“ numatyti darbai kodu „N26P-1201“ – numatyta atlikti rūsiu sienų ir cokolio šiltinimo darbus, naudojant putų polistireno plokštes. Pateiktoje patalpų eksplikacijoje, nei aiškinamajame rašte nėra užsimenama apie galimybę pastatą statyti su rūsiu; 3) Pareiškėjas akcentuoja, kad visas uogų derlius bus sandėliuojamas 117,32 kv. m pastato dalyje, pastate numatytos dvi žemės ūkio technikos saugojimo patalpos, viena technikos remonto patalpa, tačiau įvertinus tai, kad prieš tai projekte įsigyta technika sėkmingai saugoma daline nuosavybės teise valdomame pastate, šiame projekte paramos lėšomis planuojamos įsigytos žemės ūkio technikos laikymas neužims nė 100 kv. m (traktorius vidutiniškai 20 kv. m, smulkintuvas iki 10 kv. m, traktorinė priekaba iki 15 kv. m, pjaunamoji su smulkinimo funkcija iki 5 kv. m). Nei projektiniame pasiūlyme, nei paraiškoje nėra pateiktas išsamus aprašymas, kaip visas pastatas, o ne jo dalis, bus susijusi su uogininkystės veikla ir produkcijos gamyba, nepateikta schema, kas bus laikoma sandėlyje, nepateiktas pagrindimas, kodėl

planuojant įdarbinti tik 1 žmogų vasaros sezonu, pareiškėjui reikalingi du tualetai; 4) prašant pagrįsti saulės elektrinės būtinumą uogininkystės veiklai bei pateikti gautas prisijungimo sąlygas prie ESO, pareiškėjas nurodė, kad šią investiciją planuoja vykdyti paskutiniame etape, t. y. 2025 metais, todėl ESO sąlygas planuoja išsiimti prieš pradėdamas darbus. Dėl ESO tinklo pajėgumų papildomai informavo, kad ESO tinklo pajėgumas leidžia įsirengti saulės elektrines, kadangi neseniai ESO sąlygas prisijungti iki 30 kW saulės elektrinę buvo gavo pareiškėjo tėvas ūkininkas D. Y. Dėl elektros energijos poreikio paaiškino, kad didžiausią dalį elektros energijos sudarys elektros energijos sąnaudos šaldymo patalpoms ir vėsinimo patalpai, detalizavo šių patalpų planuojamas metines elektros sąnaudas bei pažymėjo, kad saulės elektrinės generuojama galia atitinkamai sudarys iki 70 proc. numatomos suvartoti elektros energijos. Įvertinus prieš tai pateiktą informaciją, nustatytas informacijos trūkumas apie planuojamą įsigyti šaldymo ir vėsinimo įrangą, kuri patvirtintų pareiškėjo pateiktos informacijos pagrįstumą ir teisingumą. Taip pat pareiškėjas nepateikė informacijos, ar jam bus leista prisijungti prie ESO, t. y. nepateiktos pareiškėjui išduotos prisijungimo sąlygos. Jeigu prisijungimo sąlygas gavo pareiškėjo tėvas, tai dar nereiškia, kad sąlygas gaus ir pareiškėjas, jeigu teritorijoje ESO tinklo pajėgumas leidžia įsirengti saulės elektrines, tai turi būti patvirtinta dokumentais. Priimant sprendimą dėl paramos skyrimo, informacija NMA vertintojui, vadovaujantis Administravimo taisyklių 80 punktu, turi būti pateikta aiški ir išsami; 5) Paraiškos vertinimo metu pareiškėjo prašyta pagrįsti nuotekų valyklos įrengimą bei būtinumą uogininkystės veiklai, t. y. pagrįsti, kokie gamybiniai procesai bus atlikti su uogomis, kad numatytai veiklai reikalingi buitinių nuotekų valymo įrenginiai. Pareiškėjas atsakyme į paklausimą nurodė, jog nuotekų valymo įrenginiai reikalingi surinkti nuotekas iš WC ir praustuvo, kurie numatomi įrengti žemės ūkio technikos remonto patalpoje. Praustuve planuojama nusiprausti rankas, taip pat darbo įrankius bei darbo inventorių, talpas, mažesnes plastikines dėžutes ir kt. Projekte numatyta pastatyti du vieną šalia kito tualetus, kurio vieno plotas 1,64 kv. m. Tualetas-patalpa skirta tik asmeninės higienos poreikiams tenkinti. Šių tualetų veikimas susietas su buitinais valymo įrenginiais, kuriems prašoma paramos, tačiau investicija nėra susijusi su uogininkystės veikla. Atsakovė pažymi, kad praustuvas, esantis tualete, turėtų būti naudojamas asmeninės higienos reikmėms, o ne darbo įrankių bei darbo inventorių, talpyklų, mažesnių plastikinių dėžučių plovimui. Toks darbo inventoriaus ir plastikinių dėžučių plovimas tualetu praustuve neatitinka higienos bei sanitarinių reikalavimų, tad darytina išvada, kad du tualetai paramos lėšomis bus įrengti tik asmeninių poreikių tenkinimui; 6) Prie planuojamo pastato planuojama statyti aikštelę 1337 kv. m (eksplikacijoje įvardijama aikštelė-ūkinis kiemas). Pareiškėjas pagrindė, kad aikštelė-ūkinis kiemas būtinas, nes reikia numatyti vietos traktoriaus su priekaba apsisukimui ir tinkamam laviravimui, taip pat produkcijos pirkėjų automobilių atvažiavimui ir produkcijos pasikrovimui į pirkėjų transporto priemones. Nurodė, jog būtina numatyti apie 200–300 kv. m plotą šaltalankių šakų laikymui po šaltalankių nukratymo, vietą konteinerių sandėliavimui, laikinam žemės ūkio technikos pastatymui ir panašiai. Pareiškėjo pateiktame bendrame visų statinių projektiniame pasiūlyme nurodytas tik aikštelės plotas, tačiau apie medžiagas, kurios bus naudojamos jos statybai, informacija nepateikta. NMA paprašius pateikti inžinerinio statinio – aikštelės projektinį pasiūlymą, kuriame būtų daugiau informacijos (kokios medžiagos bus panaudotos, kokia statybų vertė), pareiškėjas pateikė atsakymą, kad visų objektų statybos darbai yra planuojami tame pačiame sklype, todėl projektiniai pasiūlymai pateikti bendri visiems objektams, tiek pagalbinio ūkio pastato statybos darbams, tiek inžinerinio statinio – aikštelės statybos darbams, tiek saulės elektrinės statybos darbams, tiek ir nuotekų valyklos statybos darbams. Su atsakymu į paklausimą pateiktoje lokalinėje sąmatoje aikštelės įrengimo darbai ir išlaidos įvardijami kaip „Aplinkotvarka“, darbai apibendrintai nurodyti „Žvyro-skaldos danga“. Atsakovė atkreipia dėmesį, kad aplinkotvarkos darbai apima veiklas, skirtas teritorijų sutvarkymui, priežiūrai ir gerinimui, skirti užtikrinti teritorijos tvarką, patogumą ir aplinkos išsaugojimą, tačiau tokių darbų finansavimas nėra numatytas Įgyvendinimo taisyklių 37 punkte. Sąmatoje nurodyta dalis konkrečių darbų nesusiję su aikštelės įrengimu, pvz., darbas R16-117 „Kelio lovių įrengimas po inžinerinių tinklų remonto, išvežant gruntą“. Žvelgiant į aikštelės dydį 1337 kv. m, ji nėra pagrįsta uogininkystės veiklai. Pareiškėjas pats nurodo, kad iki 300 kv. m aikštelės ploto bus sandėliuojamos šakelės po šaltalankių nukratymo, likęs plotas 1 037 (kv. m) reikalingas privažiuoti ir apsisukti traktoriui su priekaba, klientų privažiavimui, sandėliuoti konteineriams. Pareiškėjas nepateikė aikštelės schemas, o pagal pateiktą informaciją

aikštelės dydis nepagrįstas, nes nepateikta informacija, kiek ir kokio dydžio konteineriai bus sandėliuojami aikštelėje, nepateikta informacija, ar planuojama klientams siūlyti vieną laiką atvykti pirkti produkcijai, todėl reikalinga didelė aikštelė parkuoti automobiliams. Apibendrinus informaciją darytina išvada, kad įrengiant aikštelę bus atlikti ir aplinkotvarkos darbai, kurie negali būti finansuojami paramos lėšomis, taip pat pagal pateiktą informaciją aikštelės dydis nėra pagrįstas uogininkystės veiklai.

Įvertinusi pirmiau pateiktą informaciją dėl investicijų pagrindimo uogininkystės veiklai, atsakovė daro išvadą, kad pareiškėjo projektas yra neapibrėžtas, t. y. pagal pateiktą informaciją daro išvadą, kad visos projekte investicijos nėra pagrįstos uogininkystės veiklos vykdymui.

Atsakovė atkreipia dėmesį, jog Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunktyje aiškiai išdėstytas įsipareigojimas ketvirtaisiais projekto kontrolės metais ne mažiau kaip 80 proc. atitikti paramos lėšomis paremto gamybinio pastato ir (arba) statinio projektinius pajėgumus, t. y. 80 proc. pastato dalis turi būti susijusi su uogininkystės produktų gamyba, o ne užpildyti uogomis vienos patalpos iš visų esančių patalpų 80 proc. dalį. Taip pat nurodo, jog pareiškėjo pateikta informacija apie šaltalankių gamybos procesą ir kitų uogų gamybos procesus yra neišsami ir neaiški. NMA išanalizavus vietovę (duomenys neskelbtini), kurioje pasodinti pareiškėjo šaltalankiai, šermukšniai, avietės, serbentai, Žemės išteklių stebėsenos informacinės sistemos (ŽIS) 2024 m. sausio 1 d. duomenimis, dominuojantis dirvožemio našumas 27–29 balai, tad pareiškėjo pateikta informacija, kad planuojamas derlingumas bus gerokai didesnis nei statistinis šalies vidurkis, nėra pagrįsta. Taip pat pareiškėjo pateiktas paaiškinimas dėl planuojamo 6 t/ha šaltalankių derliaus nėra pagrįstas. Atsakovė daro išvadą, kad pareiškėjo verslo planas nėra pagrįstas, t. y. verslo planas neturi konkrečių ir realistiškų įgyvendinimo žingsnių, todėl galimai nebus pasiekti tikslai praktikoje.

Atsiliepime taip pat nurodoma, jog žemės sklypas, kuriame planuojama pagalbinio pastato, aikštelės, saulės elektrinės, nuotekų valymo įrenginių statyba, priklauso pareiškėjo tėvui ir motinai bendros jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise, pareiškėjas pateikė rašytinę panaudos sutartį, tačiau neišpildė reikalavimo iki paraiškos vertinimo pabaigos turėti VI Registrų centre įregistruotą dokumentą minėtam turtui teisėtai valdyti, naudoti ir disponuoti. Atsakovė nustatė, kad paraiška neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nurodyto reikalavimo remiamai veiklai bei Įgyvendinimo taisyklių 20.21, 20.25, 36.1, 36.2 papunkčiuose nurodytų tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų bei pagal pateiktą informaciją Įgyvendinimo taisyklių 21.6.3 papunktyje nustatyto įsipareigojimo, taip pat Administravimo taisyklių 33 punkto reikalavimo, todėl paraiška netinkama gauti paramą.

Nurodo, kad pareiškėjo teiginius, jog buvo pažeista jo teisė būti išklaustam prieš priimant ministerijos kanclerio potvarkį, nes jis neturėjo galimybės įrodinėti aplinkybių dėl jo tinkamumo paramai gauti, nebuvo pakviestas į PAK posėdį, atsakovė laiko nepagrįstais. Pareiškėjui ne kartą buvo sudaryta galimybė teikti paaiškinimus (papildomus dokumentus) dėl suplanuotų investicijų ir NMA nustatytų neatitikimų.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovas prašė skundą atmesti atsiliepime ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu. Papildomai pažymėjo, jog Paraiškos vertinimas buvo atliktas tinkamai, nei NMA, nei Projektų atrankos komitetui nekilo abejonių dėl Projekto (Paraiškos) neatitikties teisės aktų reikalavimams, todėl papildomai suteikti galimybę Pareiškėjui tikslinti Paraiškoje nurodytus duomenis, taip pat pristatyti pačiam Projektą, nebuvo pagrindo ir būtinybės.

Trečiasis suinteresuotas asmuo NMA 2024 m. birželio 5 d. Komisijai pateikė atsiliepimą (1 t., b. l. 133–139), kuriame prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad NMA vertinimo metu Paraiška pripažinta netinkama gauti paramą, nes neatitiko Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nurodyto reikalavimo remiamai veiklai bei 20.21, 20.25, 36.1, 36.2 papunkčiuose nurodytų tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų bei pagal pateiktą informaciją 21.6.3 papunktyje nustatyto įsipareigojimo, taip pat Administravimo taisyklių 33 punkto reikalavimo. Vadovaujantis Administravimo taisyklių 71 punktu, pripažinus Paraišką netinkama gauti paramą, Paraiška pateikta svarstyti atsakovės Projektų atrankos komitetui. Atsiliepime NMA iš esmės nurodė tuos pačius argumentus, kurie yra nurodyti atsakovės atsiliepime bei skundžiamame Sprendime.

Posėdžio metu trečiojo suinteresuoto asmens atstovas prašė patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą, iš esmės akcentavo Paraiškos trūkumus ir joje nurodytų poreikių nepagrįstumą bei pažymėjo, kad teikiant Paraišką pareiškėjo pareiga yra pateikti teisingus bei tikslius duomenis.

Patikslintas skundas atmestinas.

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerio 2024 m. balandžio 2 d. potvarkio Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl projektų, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, sąrašo patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir Sprendimas) dalies, kuria pareiškėjo Projektas įtrauktas į projektų sąrašą, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėjas 2023 m. lapkričio 3 d. pateikė paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas nuo 2022 metų (minėta, toliau – ir Projektas, Paraiška) (1 t., b. l. 142–180).

Pareiškėjui 2023 m. gruodžio 6 d. išsiųstas NMA paklausimas (toliau – ir Paklausimas) (1 t., b. l. 181–188), kuriame buvo paprašyta pagrįsti numatytų investicijų būtinumą projektui įgyvendinti, paaiškinti kaip planuojamos už paramos lėšas įsigyti investicijos atitiks planuojamą ūkio potencialą, pagerins bendrus valdos veiklos rezultatus, pateikti teisėtą, nekilnojamojo turto, į kurį investuojama, valdymo užtikrinimo dokumentus, pagrįsti suplanuotą aviečių, serbentų, šaltalankių derlingumą. Pareiškėjo taip pat buvo prašoma patikslinti Paraiškos bei verslo plano duomenis, pateikti statybos kainos paskaičiavimus, lygiaverčius komercinius pasiūlymus, pagrįsti mažiausios kainos pasiūlyme nurodytą traktorius kainą.

Pareiškėjas 2023 m. gruodžio 20 d. pranešimu pateikė paaiškinimus ir papildomus duomenis (toliau – ir Paaiškinimai) dėl NMA paklausime prašomų paaiškinti ir pagrįsti aplinkybių (1 t., b. l. 189–200, 2 t., b. l. 1–14).

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerio 2024 m. balandžio 2 d. potvarkiu buvo nuspręsta, jog pareiškėjo pateiktas projektas „Ūkio modernizavimas ir plėtra – 2 etapas“ yra netinkamas gauti paramą, nes neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13, 20.21, 20.25, 36.1, 36.2 papunkčiuose nurodytų reikalavimų bei pagal pateiktą informaciją 21.16.3 papunktyje nustatyto įsipareigojimo (2 t., b. l. 25–32).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2022 metų, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 3D-420, (minėta, toliau – ir Įgyvendinimo taisyklės), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507, (minėta, toliau – ir Administravimo taisyklės).

Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nustatyta, jog pareiškėjui, kuris pateiktame projekte numato keisti valdos specializaciją arba kurio valda nėra specializuota kaip nustatyta Įgyvendinimo taisyklių 12 punkte, suteikiamos paramos dydis apskaičiuojamas pagal Įgyvendinimo taisyklių 24 punkte nustatytą paramos intensyvumą tam specializuotam žemės ūkio sektoriui, į kurį pareiškėjas numato investuoti ir visos projekte numatytos investicijos yra susijusios su to konkretaus specializuoto žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu (specializuotam daržininkystės sektoriui priskiriamos investicijos, susijusios tik su šviežių daržovių (t. y. nepriskiriamos nenatūraliai išdžiovintos ir natūraliai išdžiūvusios ankštinės daržovės) gamyba arba perdirbimu (vakuumavimu, konservavimu, atšaldymu, užšaldymu). Ši nuostata taikoma paramos paraiškoms nustatant paramos intensyvumą, kai keičiama

valdos specializacija). Tuo atveju, kai projekto investicijos yra susijusios ne tik su to konkretaus specializuoto žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu, tokios investicijos paramos lėšomis nefinansuojamos.

Įgyvendinimo taisyklių 19 punkte nurodyta, jog paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi nuo viešuosiuose registruose esančių duomenų, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis. Paramos paraiška turi būti tinkamai užpildyta, pateikiant išsamią ir teisingą informaciją. Pareiškėjas su paramos paraiška ir privalomais pateikti dokumentais gali pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, jo manymu, gali būti svarbūs vertinant paramos paraišką (Administravimo taisyklių 33 punktas). Paramos paraiškos atrankos kriterijai bei tinkamumas gauti paramą vertinami pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Mokėjimo agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis (Administravimo taisyklių 47 punktas). Tinkamumo skirti paramą vertinimo metu yra nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkama finansuoti pagal atitinkamą Programos priemonę, atsižvelgiant į bendrąsias Programos ir Priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus (Administravimo taisyklių 59 punktas).

Įgyvendinimo taisyklių 20 punkte nurodyta: „Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti investicinę paramą (negražintiną subsidiją), pagal šių Taisyklių 9.1-9.2 papunkčius ir lengvatinę paskolą pagal šių Taisyklių 9.2-9.3 papunkčius, jei atitinka šias tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus: <...> 20.3. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje;<...>.“

Pareiškėjo vykdoma žemės ūkio veikla – uogininkystė, augalininkystė, vaistažolininkystė. Projekte numatyta investuoti į uogininkystės sektorių, numatytos investicijos – 588,93 kv. m. pagalbinio ūkio paskirties pastato statyba, aikštelės 1 337 kv. m. statybos darbai, nuotekų valymo įrenginių įrengimo darbai, 29,24 kW antžeminės saulės elektrinės statybos darbai, traktorius (variklio galia 88,3 kW), liekanų smulkintuvas (darbinis plotis 3,03 m), traktorinė priekaba (keliamoji galia 4,98 t), pjaunamoji su mulčiavimo funkcija (darbinis plotis 1,83 m). Projekto vertė be PVM – 620 623, 80 Eur, prašoma paramos suma 434 437 Eur. Projekto įgyvendinimo vieta – (duomenys neskelbtini).

Įgyvendinimo taisyklių 20.21 papunktyje nurodyta, jog pareiškėjas laikomas tinkamu gauti investicinę paramą (negražintiną subsidiją) pagal šių Įgyvendinimo taisyklių 9.1–9.2 papunkčius ir lengvatinę paskolą pagal šių Įgyvendinimo taisyklių 9.2–9.3 papunkčius, jei nekilnojamas turtas ar jo dalis (statinys, žemė, įskaitant žemę po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais), į kurią investuojama, priklauso pareiškėjui, pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui asmeninės, bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise ir VĮ Registrų centre įregistruota naudojimosi nekilnojamuoju turtu tvarka bei pareiškėjas investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamas turtas (statinys), į kurią investuojama, priklauso sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausantį nekilnojamąjį turtą (statinį) ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Statiniai ir žemė, įskaitant žemę po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais, pareiškėjo taip pat gali būti nuomojami arba kitaip užtikrintas teisėtas naudojimas jais ne trumpesniai terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamuoju turtu sutartis VĮ Registrų centre turi būti įregistruota iki paramos sutarties pasirašymo dienos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų ir (arba) naujo sodo įveisimo, kai pareiškėjas pateiktoje paramos paraiškoje numato įveisti daugiamečių augalų sodą, galimybė. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu. Teisėtą nekilnojamojo turto, į kurią investuojama, valdymą pareiškėjas turi užtikrinti iki paramos paraiškos vertinimo pabaigos (turėti VĮ Registrų centre

įregistruotus turto teisėtą valdymą, naudojimą ir disponavimą pagrindžiančius dokumentus). Šio papunkčio reikalavimas netaikomas pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams, kurie superka ir realizuoja iš savo narių jų valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus arba supirktus iš savo narių jų valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus perdirba ir realizuoja iš jų pagamintus maisto ir ne maisto produktus.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kartu su Paaiškinimais pateikė NMA 2023 m. rugsėjo 5 d. sudarytą žemės sklypo (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), esančio (duomenys neskelbtini), panaudos sutartį (2 t., b. l. 14), kurioje aptarta galimybė statyti projekte numatytus pastatus ir statinius. NMA, įvertinusi Projektą ir pareiškėjo Paaiškinimuose nurodytą informaciją, nustatė, kad minėtas žemės sklypas, kuriame planuojama pagalbinio pastato, aikštelės, saulės elektrinės, nuotekų valymo įrenginių statyba, priklauso pareiškėjo tėvui ir motinai bendros jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise, pareiškėjas nors ir pateikė rašytinę panaudos sutartį, tačiau neišpildė reikalavimo iki paraiškos vertinimo pabaigos turėti VĮ Registrų centre įregistruotą dokumentą minėtam turtui teisėtai valdyti, naudoti ir disponuoti. Sprendime šis trūkumas nurodomas kaip vienas iš Paraiškos atmetimo pagrindų.

Pareiškėjas skunde teigia, jog šio neatitikimo nėra tol, kol nebaigtas Projekto vertinimas, o informacija apie tai, kad Projekto vertinimas yra baigtas, pareiškėjui buvo pateikta tik 2024 m. balandžio 10 d., kuomet gavo Sprendimą. Pareiškėjo nuomone, NMA dėl šio trūkumo galėjo pateikti antrą paklausimą, tačiau esant išankstiniam nusistatymui, tokio paklausimo nėra ir net neinformavo, kada yra Projekto vertinimo pabaiga.

Pažymėtina, jog pareiškėjui Įgyvendinimo taisyklių 20.21 papunkčio nuostatos reikalavimas tapo žinomu dar 2023 m. gruodžio 6 d., gavus Paklausimą (Paklausimo 4 punktas), kuriame aiškiai nurodytas Paklausimo turinys ir ką reikia pateikti, tad nėra pagrindo konstatuoti, kad šis trūkumas galėjo pareiškėjo būti pašalintas iki Projekto vertinimo pabaigos, apie kurį pareiškėjas sužinojo ne 2024 m. balandžio 10 d., o kaip pats su patikslintu skundu pateiktuose dokumentuose nurodė – 2024 m. vasario mėn. (1 t., b. l. 121). Teisės aktai nenumato pareigos NMA teikti pakartotinius paklausimus pareiškėjams, tai yra institucijos teisė, bet ne pareiga. Be to, bylos nagrinėjimo metu prie esamos bylos medžiagos buvo prijungtas Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas (2 t., b. l. 73), iš kurio matyti, kad žemės sklype (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)) pareiškėjo vardu įregistruota ne panaudos teisė, o nuomos teisė pagal 2024 m. sausio 2 d. sudarytą nuomos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini). Šis įrašas įregistruotas nuo 2024 m. birželio 17 d., t. y. po skundžiamo Sprendimo priėmimo. Todėl Sprendime nurodyta Paraiškos neatitiktis Įgyvendinimo taisyklių 20.21 punktui yra pagrįsta.

Pateiktame verslo plane pareiškėjas įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes, kaip nustatyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (Įgyvendinimo taisyklių 20.25 papunktis).

Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos – būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje (Įgyvendinimo taisyklių 36.1 papunktis); realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjo viso ūkio gamybinį potencialą (pvz.: valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių ir pan.) ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų (Įgyvendinimo taisyklių 36.2 papunktis).

Paklausime pareiškėjui buvo nurodyta, jog paramos lėšomis 2022 m. pareiškėjas yra įsigijęs smulkintuvą, kurį pagrindė uogakrūmių tarpueilių priežiūrai. Šiame projekte pareiškėjas vėl prašo paramos žolės smulkintuvui, pagrindime nurodė, kad šiuo metu neturi technikos, su kuria būtų galima operatyviai ir efektyviai prižiūrėti tarpueilius. Paprašė paaiškinti, kodėl pareiškėjas negali atlikti tarpueilių žolės smulkinimo su paramos lėšomis įsigytu smulkintuvu (duomenys neskelbtini). Taip pat paramos lėšomis pareiškėjas dar planuoja įsigyti šienapjovę / pjovimo deką su mulčiavimo funkcija, kuris taip pat atliks smulkinimo funkciją. Taip pat paprašyta pateikti išsamų pagrindimą /

analizę dėl kiekvienos investicijos (smulkintuvo (duomenys neskelbtini), smulkintuvo d. plotis 3,03 m, šienapjovės su mulčiavimo funkcija) panaudojimo uogininkystės veiklai.

Pareiškėjas Paaiškinimuose nurodė, jog smulkintuvą planuojamas naudoti uogynų tarpueilių pjovimui ir smulkinimui, t. y. smulkintuvą planuojamas kabinti prie projekte taip pat numatomo įsigyti galingesnio traktoriaus ir su šiuo žemės ūkio technikos junginiu būtų galima operatyviai ir efektyviai vienu važiavimu iš karto nupjauti ir susmulkinti žolę tarpueiliuose. Ūkyje avietės pasodintos eilėse kas 40 cm, tarpai tarp eilių 4 m. Ūkyje serbentai pasodinti eilėse kas 70 cm, tarpai tarp eilių 4 m. Ūkyje šaltalankiai pasodinti eilėse kas 2 m, tarpai tarp eilių 4 m. Ūkyje šermukšniai pasodinti eilėse kas 2,5 cm, tarpai tarp eilių 6 m. Galulaukiai visur apie 3 - 5 metrai. Teikiant pirmą paraišką buvo planuojama, kad uogynų tarpueilių priežiūrai užteks pirmame projekte įsigyto mažesnio 33,3 kW galios traktoriaus ir 1 m darbinio pločio smulkintuvu (duomenys neskelbtini), tačiau buvo nepakankamai įvertintas tarpueilių priežiūros poreikis, kadangi su tokia nenašia technika tarpueilių priežiūra užtrunka labai ilgai, ir faktiškai nebaigus smulkinti visų uogynų tarpueilių, jau užželia pirmiausia nupjauti tarpueiliai ir tokiu atveju tarpueilių priežiūros darbai pradeda vėluoti, jau nekalbant apie tai, kai ūkyje reikia atlikti ir kitus darbus. Todėl šiuo metu tarpueilių priežiūros darbai yra vykdomi su panaudos pagrindais naudojamu traktoriumi (duomenys neskelbtini) (galia 150 AG) ir 3 m darbinio pločio žoliapjove-smulkintuvu. Tačiau panaudos davėjas UAB (duomenys neskelbtini) nesutinka duoti smulkintuvo panaudai visam laikotarpiui nuo balandžio mėnesio pabaigos iki spalio mėnesio pabaigos, jis sutinka smulkintuvą panaudos pagrindais duoti tik trumpą laiką, t. y. 2-3 dienoms per mėnesį. Todėl buvo priimtas sprendimas įsigyti naują 3 m darbinio pločio smulkintuvą. Ūkyje uogynai sudaro daugiau kaip 9 ha, tarpueilių ilgis siekia daugiau kaip 30 km, o pjauti žolę tarpueiliuose reikia mažiausiai vieną kartą per savaitę, tai atstumas per mėnesį susidaro iki 150 km. Kadangi projekte planuoja aukštus uogynų derlingumo rodiklius, norint juos pasiekti būtina itin kruopščiai prižiūrėti uogynų tarpueilius ir planuojama tokia tarpueilių priežiūros technologinė schema: su 88 kW galios traktoriumi ir 3,03 m darbinio pločio smulkintuvu pjaunami ir smulkinami visų uogynų tarpueiliai (aviečių, serbentų ir šaltalankių tarpueiliuose važiuojant vieną kartą, o šermukšnių tarpueiliuose važiuojant du kartus), galulaukiai pjaunami ir smulkinami važiuojant vieną ar du kartus priklausomai nuo galulaukio pločio; su 33,3 kW galios traktoriumi ir 1,83 m darbinio pločio pjaunamąja pjaunami ir smulkinami tarpai eilėse tarp šaltalankių ir šermukšnių (šaltalankiai pasodinti eilėse kas 2 m, o šermukšniai pasodinti eilėse kas 2,5 cm); su 33,3 kW galios traktoriumi ir iš nuosavų lėšų įsigyti ravėtuvu (įsigijimo dokumentas pridedamas) prižiūrimi tarpai eilėse tarp aviečių ir serbentų, kadangi jų tarpai yra maži ir siekia tik 40-70cm. Tokia tarpueilių priežiūros technologinė schema leidžia užtikrinti, kada darbai bus atliekami efektyviai ir optimaliai greitai ir visus darbus galima atlikti per 2-4 dienas ir tokiu atveju lieka laiko kitiems ūkio darbams atlikti. Pažymėjo, kad uogynų tarpueilius reikia pradėti pjauti, smulkinti nuo balandžio mėn. pabaigos iki spalio mėnesio pabaigos. Iš pradžių periodiškumas sudaro 2-2,5 savaites, bet nuo gegužės mėnesio pabaigos iki rugsėjo mėnesio pabaigos tarpueilius pjauti ir smulkinti reikia faktiškai vieną kartą per savaitę ir tik spalio mėnesį periodiškumas suretėja iki 2-2,5 savaitių.

Paklausime taip pat nurodoma, jog paramos lėšomis 2022 m. pareiškėjas įsigijo traktorių 33,3 kW. Dėl mažesnio dydžio ir manevringumo tokios galios traktoriai dažniausiai naudojami sodininkystės, uogininkystės ūkiuose šienaujant tarpueilius. Pareiškėjas planuoja įsigyti didesnės galios traktorių, tačiau jo įsigijimo poreikio nepagrindė, nes prieš tai projekte jau žinodamas, kokiame plote augins vaiskrūmius, uogakrūmius, pareiškėjas teigė, kad 33,3 kW galios traktoriaus užteks uogininkystės veiklai agreguoti su paramos lėšomis įsigyjamais padargais. Pagrindė, kad galingesnis traktorius reikalingas pakabinti 3 m darbinio pločio smulkintuvą, tačiau ekonomiškai nenaudinga įsigyti traktorių, kuris agreguojamas tik su vienu padargu-smulkintuvu, kai smulkinimo funkciją tarpueiliuose gali atlikti su turimu smulkintuvu, planuojama įsigyti šienapjovę su mulčiavimo funkcija.

Dėl galingesnio traktoriaus įsigijimo pagrindimo pareiškėjas paaiškino, kad teikiant pirmą paraišką buvo planuojama, kad uogynų tarpueilių priežiūrai užteks pirmame projekte įsigyto mažesnio 33,3 kW galios traktoriaus ir 1 m darbinio pločio smulkintuvu (duomenys neskelbtini), tačiau buvo nepakankamai įvertintas tarpueilių priežiūros poreikis, kadangi su tokia nenašia technika

tarpueilių priežiūra užtrunka labai ilgai, ir faktiškai nebaigus smulkinti visų uogynų tarpueilių, jau užželia pirmiausia nupjauti tarpueiliai ir tokiu atveju tarpueilių priežiūros darbai pradeda vėluoti, jau nekalbant apie tai, kad ūkyje reikia atlikti ir kitus darbus. Todėl šiuo metu tarpueilių priežiūros darbai yra vykdomi su panaudos pagrindais naudojamu traktoriumi (duomenys neskelbtini) (galia 150 AG) ir 3 m darbinio pločio žoliapjovė-smulkintuvu. Tačiau panaudos davėjas UAB (duomenys neskelbtini) sutinka duoti traktorių (duomenys neskelbtini) panaudai tik 2-3 dienoms per mėnesį, todėl planuojama įsigyti ir prašoma paramos galingsniam 88 kW galios traktoriui įsigyti. Traktorius planuojamas naudoti ne tik su vienu padargu - 3,03 m darbinio pločio smulkintuvu, jis taip pat bus naudojamas papildomai šiems darbams atlikti: prie traktoriaus bus kabinama projekte numatoma įsigyti priekaba ir su šia priekaba bus gabenamas uogininkystės produkcijos derlius į numatomą pastatyti pagalbinį pastatą, taip pat bus gabenamos šaltalankių šakelės (preliminariai jų kiekis planuojamas iki 120 konteinerių, vienu reisų planuojama vežti iki 6 konteinerių, tai visam šakelių derliui nugabenti reikės atlikti iki 20 reisų ir daugiau. Taip pat nubyrėjus uogoms šaltalankių šakelės bus kraunamos į konteinerius ir tuomet išvežamos priduoti biokuro tiekėjams, taip pat reikės atlikti iki 20 reisų ir daugiau. Su traktoriumi ateityje planuojama vykdyti uogynų atsodinimo ar persodinimo darbus, nes avietes ir serbentus reikės per naujo persodinti po 5 metų ir šiems darbams atlikti irgi bus reikalingas galingsnis traktorius. Numatomas įsigyti traktorius yra trumpesnis (labai aktualu apsisukant galulaukiuose), variklio galia yra mažesnė, nei šiuo metu panaudos pagrindais naudojamo traktoriaus (duomenys neskelbtini), o tai sąlygos mažesnes kuro ir eksploataavimo sąnaudas.

NMA Paklausime buvo paprašyta pareiškėjo taip pat nurodyti, kokioms veikloms ūkyje bus naudojama pareiškėjo ketinama paramos lėšomis įsigyti priekaba, kurios keliamoji galia 4,98 t. ir kuri planuojama naudoti nupjautų šakelių su uogomis vežimui į sandėlį su šaldymo patalpa. Pagal komercinį pasiūlymą priekaba su dviejų ašių, išvertimu į tris puses, neekonomiška uogininkystėse. Paprastai visos šakelės nuskinamos, sudedamos į dėžutes ir transportuojamos nedelsiant užšaldyti į šaldymo kambarį, o transportavimui pagrįsti pareiškėjas jau įsigijo 2022 metais platformą sodams.

Pareiškėjas paaiškino, kad Projekte numatoma įsigyti priekabą, kuri dažniausiai bus kabinama prie 88 kW galios traktoriaus. Su šia priekaba bus gabenamas uogininkystės produkcijos derlius į numatomą pastatyti pagalbinį pastatą, taip pat bus gabenamos šaltalankių šakelės – preliminariai jų kiekis planuojamas iki 120 konteinerių, vienu reisų planuojama vežti iki 6 konteinerių, tai visam šakelių derliui nugabenti reikės atlikti iki 20 reisų ir daugiau. Taip pat nubyrėjus uogoms šaltalankių šakelės bus kraunamos į konteinerius ir tuomet išvežamos priduoti biokuro tiekėjams, taip pat reikės atlikti iki 20 reisų ir daugiau. Dėl pirmame projekte įsigytos platformos sodams paaiškino, kad ši platforma yra skirta uogoms skinti, o ne joms transportuoti. Kai skinamas uogų derlius, platforma pasikelia iki 2 m aukščio ir išsiskleidžia, kad būtų galima skinti uogas vienu metu iš abiejų pusių, kai priskinamas konteineris uogų, tuomet jį patogiu perstumti ant priekabos ir toliau vykdomas uogų skynimas, o kai į priekaba yra sukraunami visi 5-6 konteineriai, tuomet priekaba jau važiuoja į pagalbinį pastatą. Tokiu būdu derliaus nuėmimo procesas yra nenutrūkstamas, t. y. platformą sodams traukia mažiau galingas 33,3 kW galios traktorius, o galingsnis 88 kW galios traktorius traukia priekabą ir gabena nuskintą uogų derlių ar šaltalankių šakeles į pagalbinį pastatą. Dėl numatomos įsigyti priekabos neekonomiškumo uogininkystei paaiškino, kad išsirinko optimalios keliamosios galios, t. y. 4,98 t, priekabą, kadangi su mažesnės galios priekaba (pvz., 3 tonų) automatiškai labai didėtų transportavimo kaštai, o mažesnės keliamosios galios priekabos įsigijimo kainos nuo pareiškėjo numatomos įsigyti priekabos skiriasi santykinai nedaug.

Įvertinusi Paaiškinimuose dėl žemės ūkio technikos ir jos priedų įsigijimo poreikio pateiktą informaciją, NMA nustatė, kad pareiškėjas su Projektu yra pateikęs panaudos sutartį, kurioje pareiškėjo tėvas neatlygintinai leidžia naudotis pareiškėjui traktoriumi (duomenys neskelbtini). Jau tuomet pareiškėjas pateikė neteisingą informaciją, nes tėvas tokio traktoriaus nebuvo registravęs savo vardu. Prieštaraujant pareiškėjo pateiktai informacijai dėl traktoriaus nuosavybės teisių ir NMA patikrinus Žemės ūkio technikos registre pateiktą informaciją apie traktorių, nustatyta, kad Paaiškinimų pateikimo dieną, t. y. 2023 m. gruodžio 20 d. panaudos sutartyje nurodytas traktoriaus (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) neegzistuoja, o egzistuoja (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) ir traktoriaus savininkas nėra UAB (duomenys

neskelbtini), o panaudos sutartis su UAB (duomenys neskelbtini), kuri minima Paaškinimuose, nebuvo pateikta. NMA vykdytos patikros metu 2024 m. sausio 3 d., tikrintojui paprašius parodyti panaudos būdu valdomą traktorių ir pateikti registracijos dokumentą, patikroje pareiškėjui atstovavęs tėvas pateikė traktoriaus (duomenys neskelbtini) registracijos liudijimą, parodė traktoriaus fizinę stovėjimo vietą ūkyje, leisdamas tikrintojui jį nufotografuoti, tačiau tėvas, būdamas vieninteliu UAB (duomenys neskelbtini) akcininku, patikros metu neinformavo NMA tikrintojo apie jau įvykusį traktoriaus pardavimo sandorį. Ši aplinkybė NMA sukėlė abejonę, jog vertinimo metu buvo siekiama galimai suklaidinti projekto vertintoją, teikiant klaidinančią informaciją, kuri prieštarauja registruose esančiai informacijai. Taip pat atkreiptas dėmesys, į tai, kad paramos gavėjas ankstesniame projekte pats pasirinko įsigyti tam tikro modelio traktorių ir smulkintuvą, kurį projekte pagrindė uogininkystės veiklai ir jam buvo skirta parama, tad atsakyme į paklausimą dėl dar vieno smulkintuvo pareiškėjo pateikta informacija, kad įsigytas smulkintuvas „yra teleskopinis ir jo siekis siekia daugiau nei 3 metrus, todėl jis yra tinkamiausias griovių ir tvenkinių krantų priežiūrai.“ verčia manyti, kad pareiškėjas NMA anksčiau teikė neteisingą informaciją, norėdamas suklaidinti vertintoją.

NMA vertinime bei skundžiamame Sprendime taip pat nurodoma, kad pateikdamas priekabos pagrindimą, pareiškėjas išsamiai nepateikė informacijos, kokio dydžio bus konteineriai, koks preliminarus užpildyto šakelėmis konteinerio svoris. Pareiškėjas augina ne tik šaltalankius, bet ir avietes, juoduosius serbentus, šermukšnius, kuriuos taip pat planuoja atvėsinti vėsavimo patalpoje, tačiau apie kitų uogų skynimą, gabenimą į vėsavimo patalpą Projekte nėra užsimenama. Pareiškėjas paramos lėšomis 2022 m. yra įsigijęs platformą sodams (duomenys neskelbtini), kuri yra 5,15 m ilgio, yra su ratais ir kabinama prie paramos lėšomis įsigyto 33,3 kW traktoriaus, kuri gali būti naudojama tiek uogoms skinti, tiek transportuoti, t. y. sudedamos dėžės ant platformos ir jas pripildžius, gabenamos tiesiai į sandėliavimo vietą, o ne dar perkraunamos į priekabą, nes tai sukelia uogų pažeidimus, blogina kokybę, gali lemti greitesnį jų sugedimą ar net prarastą derlių. Žemės sklypas, kuriame planuojama statyti pagalbinį pastatą ir jame vėsinti, šaldyti šaltalankius, yra šalia pasodintų šaltalankių lauko, todėl pareiškėjas ekonomiškai nepagrindė, kodėl reikalinga perkrauti uogas į traktorinę priekabą, kai galima skinti ir transportuoti uogas su platforma, taip sutaupant laiko ir išsaugojant uogų kokybę. Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą informaciją, padaryta išvada, kad paramos lėšomis įsigyta žemės ūkio technika-traktorius, smulkintuvas, priekaba nėra pagrįsti tik uogininkystės veiklai, o galimai bus naudojami ir augalininkystės veiklai, todėl neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nustatyto reikalavimo ir negali būti finansuojami paramos lėšomis.

Pareiškėjas, ginčydamas NMA Paraiškos vertinimo metu ir Sprendime išdėstytus Paraiškos atmetimo motyvus nurodo, jog teiginys, kad pareiškėjas teikė neteisingus duomenis dėl traktoriaus (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) (past. turėtų būti (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini)) neteisingas ir klaidinantis, kadangi tėvas panaudos pagrindais buvo perdavęs ne savo vardu įgytą ir registruotą traktorių, o jo valdomos bendrovės UAB (duomenys neskelbtini) vardu registruotą traktorių, kurį jis taip pat valdė panaudos pagrindais ir pagal panaudos sutartį turėjo teisę perleisti traktorių naudotis tretiesiems asmenims. Nurodo, kad pareiškėjas nežinojo apie traktoriaus (duomenys neskelbtini) modelis (duomenys neskelbtini) pardavimą, nes savininkas traktorių pardavė tik pačioje 2023 m. pabaigoje, t. y. po paraiškos pateikimo ir po atsakymų į Paklausimą pateikimo, todėl NMA, siekdama išsiaiškinti neatitikimus, galėjo pateikti papildomą paklausimą. Pareiškėjas nurodo, kad dėl Paraiškoje numatomos įsigyti žemės ūkio technikos jo Paaškinimai, kurie grindžiami dviejų metų ūkininkavimo patirtimi realiame ūkyje su realia technika, realiais žemės ūkio darbais, nebuvo įvertinti tinkamai, o tik nepagrįstai ir nemotyvuotai daroma išvada, kad numatoma įsigyti žemės ūkio technika yra nepagrįsta.

Vertinant Sprendimo dalį, kuria konstatuotas pareiškėjo planuojamos įsigyti žemės ūkio technikos ir jos priedų nepagrįstumas, Komisija pažymi, jog nei Administravimo taisyklėse, nei Įgyvendinimo taisyklėse nėra detalios reglamentuota teikiamų paraiškų apimtis, detalios poreikių vertinimo gairės ir ekonominis pagrįstumas. Šios aplinkybės betarpiškai turi būti įvertintos atsižvelgiant į Paraiškos visumą, nustatytas faktines aplinkybes bei pareiškėjo ūkio pajėgumus (*past. Paraiškos tikslas – „Ūkio modernizavimas ir plėtra 2 etapas“*). Komisija sutinka su atsakovės atstovo

posėdžio metu išsakyta pozicija, jog finansinės paramos, kurios prašo pareiškėjas, teikimas privalo būti pagrįstas, efektyvus ir garantuojantis teikiamos finansinės paramos atsiperkamumą.

Nors pareiškėjas NMA pateiktuose Paaikškinimuose, taip pat posėdžio metu paaikškino planuojamos įsigyti žemės ūkio technikos ir jos priedų poreikį, motyvuojant tikslu optimizuoti ūkį, trumpinti laiko, kuro sąnaudas bei iš esmės efektyvinti ūkinę veiklą, tačiau šių investicijų pagrindimas bei atsiperkamumas, ne tik NMA, bet ir Komisijos nuomone yra abejotinas.

Atkreiptinas dėmesys, kad NMA nustatė ir Žemės išteklių stebėsenos informacinėje sistemos (ŽIS) 2024 m. sausio 1 d. duomenimis pagrindė pareiškėjo naudojamos žemės (duomenys neskelbtini) našumo rodiklius, kurie verčia abejoti pareiškėjo pateiktame verslo plane nurodytais aukštais ir statistinį šalies vidurkį viršijančiais aviečių (5 t/ha), juodųjų serbentų (5 t/ha) bei šaltalankių (6 t/ha) derlingumo duomenis. Ūkio gyvybingumui pagrįsti taip pat aktuali NMA nustatyta faktinė uogininkystės situacija pareiškėjo ūkyje, t. y. duomenys apie tai, jog 2022 m. pareiškėjo pasodintų aviečių sodinukų didžioji dalis nepriėjo (deklaruoja 0,85 ha), todėl 2023 m. reikėjo atsodinti visą plotą. NMA nurodė, kad pareiškėjas 2022 m. deklaravo 0,85 ha aviečių lauką ir du šermukšnių laukus (0,19 ha, 0,17 ha), tačiau atliktos plotinės patikros metu 2022 m. rugsėjo 6 d. rastas suartas aviečių 0,85 ha ir šermukšnių laukas 0,19 ha, pagal nuotraukas nei viename iš šių dviejų laukų nėra ženklų, kad būtų buvę pasodinti sodinukai, nors buvo įsigyti 2022 m. gegužės mėn., 2022 m. rugsėjo 5 d.

Atsižvelgiant į pareiškėjo ūkio gyvavimo našumo duomenis, taip pat į tai, jog pareiškėjui su ankstesniu projektu jau buvo išmokėta parama už įsigytą traktorių (galia 33,3 kW) ir žolės smulkintuvą (darbinis plotis 1 m) uogininkystės veiklai, išvada, kad pareiškėjo pateikta informacija, kodėl tokios pat investicijos vėl reikalingos, nėra visiškai pagrįsta, yra teisinga.

Pareiškėjas gaunantis investicinę paramą (negražintiną subsidiją) pagal Įgyvendinimo taisyklių 9.1 ir 9.2 papunkčius, prisiima įsipareigojimą užtikrinti, kai pateiktame projekte numatyta keisti valdos specializaciją, kad kai investuojama į sodininkystės, daržininkystės, uogininkystės arba kitą augalininkystės specializuotą sektorių, po projekto įgyvendinimo pabaigos, antraisiais projekto kontrolės metais (taikoma daržininkystei ir kitiems augalininkystės sektoriams) arba ketvirtaisiais projekto kontrolės metais (taikoma sodininkystei ir uogininkystei) valdos specializuoto sektoriaus produktų gamybos apimtys (natūrine išraiška) ne mažiau kaip 80 proc. atitiks paramos lėšomis paremto gamybinio pastato ir (arba) statinio projektinius pajėgumus (Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunktis).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas planuoja paramos lėšomis statyti pagalbinio ūkio pastatą, kurio bendras plotas 588,93 kv. m. Pagal pateiktą patalpų eksplikaciją iš viso ploto 12,96 kv. m sudarys šaldymo patalpa, 104,36 kv. m sandėlis-vėsinimo patalpa, likusios patalpos sandėlis, technikos saugojimo, remonto patalpos. Paklausimu pareiškėjo buvo paprašyta pagrįsti, kokios uogos ir koks kiekis jų bus šaldomas, koks kiekis vėsinamas prieš pardavimą, kas bus laikoma sandėlyje, kokia technika bus saugoma ir kodėl technikos remontui reikalinga atskira patalpa.

Pareiškėjas paaikškino, jog uogas planuoja auginti pramonei, numatomi pagrindiniai produkcijos pirkėjai – padažų gamintojai, gėrimų gamintojai, maisto pramonės įmonės ir pan. Kadangi dažniausiai produkcijos pirkėjai neturi sąlygų produkcijos saugojimui ir sandėliavimui, todėl ir pagalbinis pastatas buvo projektuojamas taip, kad visas uogų derlius galėtų būti sandėliuojamas 104,36 kv. m ploto vėsinimo patalpoje, kurioje yra palaikomas 0 laipsnio temperatūrinis režimas, ir papildomai įrengta 12,96 kv. m šaldymo patalpa, kurioje palaikomas gilaus šaldymo, t. y. iki -30 laipsnių temperatūrinis režimas. Projekte planuojama nuskinti iki 120 konteinerių šaltalankių šakų ir jos bus pirmiausia pervežamos į vėsinimo patalpą, kurioje palaikomas 0 laipsnio temperatūrinis režimas, po kelių dienų šaltalankių šakos konteineriuose bus perkeliamos į šaldymo patalpą, kurioje telpa iki 6 konteinerių ir šaldymo patalpoje konteineriai laikomi 2 dienas, kol uogos pasiekia reikiamą temperatūrą, tuomet uogos yra su specialia įranga nukratomos ir išsijojamos bei po to uogos jau perpilamos į produkcijos saugojimo konteinerius ir perkeliamos vėl į vėsinimo patalpą, kurioje pastovėjusios kelias dienas gali būti realizuojamos produkcijos pirkėjams, o šaltalankių šakos yra kraunamos aikštelėje prie pagalbinio pastato į krūvą, iš kurios jos su priekaba išvežamos biokuro gamintojams. Šaldymo patalpos plotas paskaičiuotas pasitarus su patyrusiais šaltalankių augintojais

ir su (duomenys neskelbtini) asociacijos prezidentė F. Y., kuri viena pirmųjų Lietuvoje savo šaltalankių ūkyje pradėjo taikyti tokią šaltalankių derliaus nuėmimo technologiją. Tuo tarpu vėsinimo patalpos plotas įvertinamas pagal ūkio pajėgumas pagal šias prielaidas: kadangi šaltalankių derlius turi būti nuimtas per 1 mėnesį, o šakų šaldymas gali užtrukti 2-3 mėnesius, todėl patalpoje didelis plotas numatytas laikyti šaltalankių šakų konteineriams iki 80 konteinerių laikant po 2-3 konteinerius vienas ant kito ir tarp eilių darant po 0,5 m tarpą, bei numatant vietą specialiai šaltalankių iš viso projektuojamas apie 40 - 50 kv. m plotas. Visas uogų derlius sudaro apie 31,22 t, susidaro apie 60 konteinerių, laikant po 2 konteinerius vienas ant kito ir tarp eilių darant po 0,5 m tarpą, iš viso projektuojamas 30 - 40 kv. m plotas. Likęs vėsinimo patalpos plotas skiriamas logistikai. Dėl kitų pagalbinio pastato zonų paaiškino, kad dvi patalpos numatytos žemės ūkio technikos laikymui, ir jose būtų laikoma pareiškėjo šiuo metu turima ir projekte planuojama įsigyti žemės ūkio technika ir įranga ir dvi patalpos planuojamos su atskirais įvažiavimais, siekiant optimizuoti žemės ūkio technikos judėjimą pastate. Dėl technikos remonto patalpų paaiškino, kad ketverių metų ūkininkavimo patirtis parodė, kad labai svarbu tinkamai prižiūrėti ir remontuoti turimus žemės ūkio padargus. Kartais nuo to priklauso net garantija, todėl pagalbiniam pastate planuojama įrengti traktorių – padargų smulkaus remonto dirbtuves, kuriose bus įrengtas atsarginių detalių sandėlis, taip pat sudėtas smulkus darbo inventorių, darbo priemonės ir darbo rūbai, įrengtas sanmazgas su WC ir praustuviu.

Sprendimo motyvuojamojoje dalyje nurodyta, jog pateiktame bendrame visų statinių projektiniame pasiūlyme nurodyti tik bendrieji statinių rodikliai, trumpas aiškinamasis raštas, nurodant tik sklypo duomenis, tačiau nenurodyta planuojamos ūkinės veiklos programa, t. y. kaip pastatas su nuotekų valymo sistema, saulės elektrine bus tiesiogiai susijęs su uogininkystės veikla. Atsakydamas į Paklausimą, pareiškėjas pateikė lokalinę sąmatą visų pirmiau paminėtų objektų darbams, kurią įvertinus nustatyta: 1) Pagalbinio pastato dalyje (104,36 kv. m) planuojama vėsinti uogas, šaldytuve, kuris užims 12,96 kv. m plotą, planuojama šaldyti šaltalankius su šakelėmis. Lokalinėse sąmatose nėra numatyta, kokio galingumo šaldymo įranga bus įsigyta ir kaip bus sumontuota šaldymo patalpoje, kokia vėsinimo įranga bus įsigyta ir sumontuota vėsinimo patalpoje, šaldymo ir vėsinimo įranga nėra įtraukta į verslo plano VII skyriaus „Informacija apie ilgalaikį turtą“ eilutę „Mašinos ir įrenginiai“. Atsakydamas į paklausimą pareiškėjas nurodė, kad šaldymo ir vėsinimo patalpoms įrengti reikės 57000 Eur be PVM, tačiau lokalinėje sąmatoje nepateikta jokia informacija pareiškėjo nurodytai kainai pagrįsti, t. y. nėra pateikta informacija, kokio galingumo bus įsigijami šaldikliai / šaldymo kompresoriai ar pan., kad pasiektų -30 laipsnių temperatūrą, kokio galingumo vėsinimo įranga bus įsigyta vėsinimo +1 laipsnio patalpoje. 2) Pagalbinio ūkio paskirties pastato statybos dalyje „Žemės darbai ir pamatai“ numatyti darbai kodu „N26P-1201“ – numatyta atlikti rūsių sienų ir cokolio šiltinimo darbus, naudojant putų polistireno plokštes. Pateiktoje patalpų eksplikacijoje bei aiškinamajame rašte nėra užsimenama apie galimybę pastatą statyti su rūsiu. 3) Pareiškėjas akcentuoja, kad visas uogų derlius bus sandėliuojamas 117,32 kv. m pastato dalyje, pastate numatytos dvi žemės ūkio technikos saugojimo patalpos, viena technikos remonto patalpa, tačiau įvertinus tai, kad prieš tai projekte įsigyta technika sėkmingai saugoma daline nuosavybės teise valdomame pastate, šiame projekte paramos lėšomis planuojamos įsigytos žemės ūkio technikos laikymas neužims nė 100 kv. m (traktorius vidutiniškai 20 kv. m, smulkintuvas iki 10 kv. m, traktorinė priekaba iki 15 kv. m, pjaunamoji su smulkinimo funkcija iki 5 kv. m). Nei projektiniame pasiūlyme, nei Paraiškoje nėra pateiktas išsamus aprašymas, kaip visas pastatas, o ne jo dalis, bus susijusi su uogininkystės veikla ir produkcijos gamyba, nepateikta schema kas bus laikoma sandėlyje, nepateiktas pagrindimas, kodėl planuojant įdarbinti tik 1 žmogų vasaros sezonu, pareiškėjui reikalingi du tualetai. Pagalbinio ūkio pastato, kurį pareiškėjas planuoja statyti paramos lėšomis, tik 117,32 kv. m užims gamybinės patalpos, t. y. užims beveik 20 proc. viso statinio ploto (117,32 / 588,93 x 100 proc.). Likusioje pastatyto statinio dalyje bus remontuojama, saugoma žemės ūkio technika, sandėlis, du tualetai. Atsakydamas į paklausimą dėl Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunkčio atitikimo, pareiškėjas paaiškino, „kad planuojamas pagalbinio gamybinis pajėgumas nėra visas pastato plotas, o tik ta pastato dalis, kurioje planuojama įrengti šaldymo patalpą ir vėsinimo patalpą, kadangi tik toje pastato dalyje vyks gamybinis procesas ir tik toje pastato dalyje bus įrengiama šaldymo patalpa ir

vėsinimo patalpa. Todėl atitikimas Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunkčio nuostatomis vertinamas pagal šių patalpų plotą, t. y. 117,32 kv. m.“

Pažymėtina, kad Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunktyje aiškiai išdėstytas įsipareigojimas ketvirtaisiais projekto kontrolės metais ne mažiau kaip 80 proc. atitikti paramos lėšomis paremto gamybinio pastato ir (arba) statinio projektinius pajėgumus, t. y. 80 proc. pastato dalis turi būti susijusi su uogininkystės produktų gamyba, o ne užpildyti uogomis vienos patalpos iš visų esančių patalpų 80 proc. dalį. Įvertinus pareiškėjo pateiktą informaciją apie vykdomą šaltalankių šaldymo procesą, taip pat pažymima, kad pareiškėjas pateikė nepagrįstą informaciją, t. y. verslo plane nėra numatyta speciali įranga nukratyti ir išsijoti sušalusioms šaltalankių uogoms. Pareiškėjas Paraiškoje nurodė, kad nuo 2024 m. kasmet priskins 21,27 t šaltalankių, 3,5 tonas aviečių, 5,45 t serbentų, nuo 2025 m. dar 1 toną šermukšnių, nurodyta, kad visas derlius (31,22 t) bus sutalpintas vėsinimo patalpoje, tačiau pareiškėjas nepagrindė, kokio dydžio konteineriai /dėžės, koks jų kiekis bus vienu metu vėsinamas 104 kv. m patalpoje, nepateikta jokia informacija dėl serbentų, šermukšnių, aviečių gamybos procesų ūkyje (kaip vyks skynimas, kokia technika bus gabenama produkcija vėsinimui ir pan.). Pareiškėjo pateikta informacija apie šaltalankių gamybos procesą ir kitų uogų gamybos procesus yra neišsami ir neaiški.

Komisija, įvertinusi Sprendimo motyvus dėl nustatytų neatitikčių, pareiškėjo argumentus, sutinka su pareiškėjo patikslinto skundo argumentu dėl nustatytos neatitikties, jog pagalbinio ūkio paskirties pastato statybos dalyje „Žemės darbai ir pamatai“ numatyti darbai kodu „N26P-1201“ – numatyta atlikti rūsio sienų ir cokolio šiltinimo darbus, naudojant putų polistireno plokštes, dėl to pateiktoje patalpų eksplikacijoje bei aiškinamajame rašte nėra užsimenama apie galimybę pastatą statyti su rūsiu. Pažymima, jog statinio statybos darbų apimties nustatomos statinio statybos projektu, ne statybos darbų kodu tam tikroje sistemoje. Todėl, jeigu statybos darbus numatančiuose dokumentuose (pavyzdžiui, projekto ar projektinių pasiūlymų brėžiniuose ar aiškinamajame rašte) nėra nurodomas planuojamas statyti statinys su rūsiu, nėra pateikiami statinio dalies (rūsio) techniniai duomenys, išvada, priimta remiantis vien darbų pavadinimu, nėra pagrįsta ir teisinga. Taip pat iš pateiktų Paaiškinimų matyti, jog pareiškėjas pateikė duomenis apie tai, kokio dydžio konteineriai/dėžės, koks jų kiekis bus vienu metu vėsinamas 104 kv. m patalpoje, nurodydamas, kad „Kadangi šaltalankių derlius turi būti nuimtas per 1 mėnesį, o šakų šaldymas gali užtrukti 2-3 mėnesius, todėl patalpoje didelis plotas numatytas laikyti šaltalankių šakų konteneriams iki 80 konteinerių laikant po 2-3 konteinerius vienas ant kito ir tarp eilių darant po 0,5 m tarpą, bei numatant vietą specialiai šaltalankių iš viso projektuojamas apie 40 - 50 kv. m plotas. Visas uogų derlius sudaro apie 31,22 t, susidaro apie 60 konteinerių, laikant po 2 konteinerius vienas ant kito ir tarp eilių darant po 0,5 m tarpą, iš viso projektuojamas 30 - 40 kv. m plotas. Likęs vėsinimo patalpos plotas skiriamas logistikai.“. Tačiau nepateikė kitų NMA prašomų duomenų: nepateikta jokia informacija dėl serbentų, šermukšnių, aviečių gamybos procesų ūkyje (kaip vyks skynimas, kokia technika bus gabenama produkcija vėsinimui ir pan.).

Komisija, įvertinusi Sprendimo motyvus bei pareiškėjo argumentus, visgi daro išvadą, kad pareiškėjas neįrodė ir nepagrindė, jog Paraiška atitinka Įgyvendinimo taisyklių 21.16.3 papunkčio reikalavimą. Pažymima, jog žemės ūkio technikos, naudojamos uogininkystės veikloje, sandėliavimas ir remontas planuojamame pastate, tam skiriant didžiąją pastato dalį, neatitinka minėtos teisės normos dispozicijos, kadangi tai nėra uogininkystės (produkcijos gamybos) veikla.

Pareiškėjas taipogi planuoja paramos lėšomis statyti 1 337 kv. m aikštelę, kuri pagal Statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017 priklauso kitos paskirties inžineriniams statiniams. Pareiškėjo Projekte planuojamo ploto aikštelė – II grupės nesudėtingas inžinerinis statinys.

Projekto vertinimo metu NMA paprašė pareiškėjo pagrįsti tokio didelio ploto aikštelės reikalingumą uogininkystės veiklai, paaiškinta, kad privažiavimui su platforma prie pastato užtekty ir mažesnio ploto aikštelės, o techniką pareiškėjas planuoja laikyti pastato viduje. Taip pat nustatyta, jog pareiškėjo pateiktame bendrame visų statinių projektiniame pasiūlyme nurodytas tik aikštelės plotas, tačiau apie medžiagas, kurios bus naudojamos jos statybai, informacija nepateikta. Paprašius pateikti inžinerinio statinio – aikštelės projektinį pasiūlymą, kuriame būtų detalizuota statybinių medžiagų panaudojimo bei statybos vertės informacija, pareiškėjas pateikė atsakymą „Dėl projektinių

pasiūlymų paaiškinu, kad visų objektų statybos darbai yra planuojami tame pačiame sklype, todėl projektiniai pasiūlymai pateikti bendri visiems objektams, tiek pagalbinio ūkio pastato statybos darbams, tiek inžinerinio statinio - aikštelės statybos darbams, tiek saulės elektrinės statybos darbams, tiek ir nuotekų valyklos statybos darbams. Tai atspindi pateiktų projektinių pasiūlymų turinys, t. y. Bendrųjų statinio rodiklių lentelėje pateikti visų numatomų pastatyti pastatų ir statinių rodikliai ir eksplikacija“. Su atsakymu į Paklausimą pateiktos lokalinės sąmatos duomenis, nustatyta, kad aikštelės įrengimo darbai ir išlaidos įvardijami kaip „Aplinkotvarka“, darbai apibendrintai nurodyti „Žvyro-skaldos danga“. Aplinkotvarkos darbai apima veiklas, skirtas teritorijų sutvarkymui, priežiūrai ir gerinimui, skirti užtikrinti teritorijos tvarką, patogumą ir aplinkos išsaugojimą, tačiau tokių darbų finansavimas nėra numatytas Įgyvendinimo taisyklių 37 punkte. Sąmatoje nurodyta dalis konkrečių darbų nesusiję su aikštelės įrengimu, pvz., darbas R16-117 „Kelio lovių įrengimas po inžinerinių tinklų remonto, išvežant gruntą“. Žvelgiant į aikštelės dydį 1 337 kv. m, ji nėra pagrįsta uogininkystės veiklai. Pareiškėjas pats nurodo, kad iki 300 kv. m aikštelės ploto bus sandėliuojamos šakelės po šaltalankių nukratymo, likęs plotas 1 037 (kv. m) reikalingas privažiuoti ir apsisukti traktoriui su priekaba, klientų privažiavimui, sandėliuoti konteineriams. Pareiškėjas nepateikė aikštelės schemas, o pagal pateiktą informaciją aikštelės dydis nepagrįstas, nes nepateikta informacija kiek ir kokio dydžio konteineriai bus sandėliuojami aikštelėje, nepateikta informacija, ar planuojama klientams siūlyti vieną laiką atvykti pirkti produkcijai, todėl reikalinga didelė aikštelė parkuoti automobilius. Apibendrinus informaciją darytina išvada, kad įrengiant aikštelę bus atlikti ir aplinkotvarkos darbai, kurie negali būti finansuojami paramos lėšomis, taip pat pagal pateiktą informaciją aikštelės dydis nėra pagrįstas uogininkystės veiklai. Įvertinus pirmiau pateiktą informaciją dėl investicijų pagrindimo uogininkystės veiklai darytina išvada, kad pareiškėjo Projektas yra neapibrėžtas, t. y. pagal pateiktą informaciją darytina išvada, kad visos projekte investicijos nėra pagrįstos uogininkystės veiklos vykdymui.

Paraiškos (projekto) vertinimo metu taip pat buvo prašoma pagrįsti buitinių nuotekų valymo įrenginio statybos poreikį, nurodant kokius gamybinius procesus su pateiktais skaičiavimais pareiškėjas atliks su uogomis, kad numatytai veiklai reikalingi buitinių nuotekų valymo įrenginiai. Pareiškėjo paprašyta nurodyti elektros poreikį per parą buitinių nuotekų įrenginių veikimu.

Pareiškėjas atsakydamas į šį Paklausimo dalį, paaiškino, kad nuotekų valymo įrenginiai reikalingi surinkti nuotekas iš WC ir praustuvo, kurie numatomi įrengti žemės ūkio technikos remonto patalpoje. Praustuve planuoja nusiprausti rankas, taip pat darbo įrankius bei darbo inventorių, talpas, mažesnes plastikine dėžutes ir kt. Tualete bus atliekami buitiniai reikalai, nes darbas žemės ūkyje dirbamas neskaičiuojant darbo valandų ir be tualetu šių darbų negalėtų atlikti. Dėl nuotekų valymo įrenginio pajėgumo paaiškino, kad tai pats mažiausias buitinių nuotekų valymo įrenginys, todėl mažesnio įsigyti tiesiog nėra galimybės. Orapūtės galingumas apie 500 vatų, tai per metus planuojama, kad jis suvartos iki $0,5 \times 4 \times 180$ dienų = 360 kWh per metus.

Įvertinus pareiškėjo argumentus, nustatyta, jog Projekte suplanuota pastatyti du vieną šalia kito tualetus, kurio vieno plotas 1,64 kv. m. Tualetas-patalpa skirta tik asmeninės higienos poreikiams tenkinti. Šių tualetų veikimas susietas su buitinais valymo įrenginiais, kuriems prašoma paramos, tačiau investicija nėra susijusi su uogininkystės veikla. Pažymėtina, kad praustuvas, esantis tualete turėtų būti naudojamas asmeninės higienos reikmėms, o ne darbo įrankių bei darbo inventorių, talpyklų, mažesnių plastikinių dėžučių plovimui. Toks darbo inventoriaus ir plastikinių dėžučių plovimas tualetu praustuve neatitinka higienos bei sanitarinių reikalavimų, tad darytina išvada, kad du tualetai paramos lėšomis bus įrengti tik asmeninių poreikių tenkinimui.

Komisija sutinka, kad pareiškėjas planuojamų įrengti nuotekų surinkimo tinklų nesusiejo tiesiogiai su uogininkystės veikla (pvz., planuojama patalpa, kur būtų plaunamos, valomos uogos ar uogų susirinkimo įrenginiai), o susiejo išimtinai tik su tualetu patalpa ir asmens higienos reikmėmis, todėl išvada, kad prašymas finansuoti buitinių nuotekų įrengimą, nesiejant jų su tiesiogine Projekte numatyta vystyti veikla, neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkto turinio.

Pateikta Paraiška pareiškėjas planuoja paramos lėšomis įsirengti saulės elektrinę 29,24 kW. Investicijai pagrįsti NMA paprašė pateikti informaciją, ar Energijos skirstymo operatoriaus (toliau – ir ESO) tinklo pajėgumai leidžia įsirengti saulės elektrinę, t. y. pateikti gautas prisijungimo sąlygas

iš ESO. Pareiškėjas paaiškino, kad šią investiciją planuoja vykdyti paskutiniame etape, t. y. 2025 metais, todėl ESO sąlygas ir planuoja išsiimti prieš pradėdamas darbus. Dėl ESO tinklo pajėgumų papildomai informavo, kad pareiškėjo teritorijoje ESO tinklo pajėgumas leidžia įsirengti saulės elektrines, kadangi neseniai ESO sąlygas prisijungti iki 30 kW saulės elektrinę buvo gavęs pareiškėjo tėvas.

Pareiškėjas nepateikė informacijos, ar jam bus leista prisijungti prie ESO, t. y. nepateiktos pareiškėjui išduotos prisijungimo sąlygos. Jeigu prisijungimo sąlygas gavo pareiškėjo tėvas, tai dar nereiškia, kad sąlygas gaus ir pareiškėjas, jeigu teritorijoje ESO tinklo pajėgumas leidžia įsirengti saulės elektrines, tai turi būti patvirtinta dokumentais. Vadovaujantis Administravimo taisyklėmis, priimant sprendimą dėl paramos skyrimo, vertintojui turi būti pateikta aiški ir išsami informacija, pareiškėjas aiškios iš išsamios informacijos šiuo atveju nepateikė. Komisija su šia išvada sutinka ir pažymi, jog planuojamos investicijos turi būti ne tik pagrįstos, tačiau ir realios. Šiuo konkrečiu atveju, byloje nėra jokių duomenų, garantuojančių, kad suteikus pareiškėjui finansinę paramą, planuojama saulės elektrinė 29,24 kW bus įrengta. Nėra pateikti byloje rašytiniai įrodymai, pagrindžiantys planuojamos investicijos įgyvendinimo galimybes. Pažymėtina, jog nepaisant saulės elektrinės įrengimo laikotarpio, pareiškėjas galėjo ir privalėjo investicijos pagrįstumui gauti prisijungimo prie ESO tinklų sąlygas, tačiau to nepadarė, todėl Sprendimas dėl Paraiškos pripažinimo netinkama finansuoti šiuo aspektu taip pat laikomas pagrįstu ir teisėtu.

Investicijos pagrindime pareiškėjas nurodė, kad 29,24 kW saulės elektrinė pagamins iki 30000 kWh elektros. Buvo paprašyta pareiškėjo pateikti dokumentus įrodančius, kiek elektros jo ūkis sunaudojo 2022 m., 2023 m. pareiškėjas nurodė, kad ūkinio pastato poreikis iki 50 000 kWh/ metus, kas per mėnesį būtų virš 4000 kWh. Paprašyta pagrįsti tokio kiekio elektros sunaudojimą konkrečioms procesams susijusiems su uogininkystės veikla.

Atsakydamas į tai pareiškėjas nurodė, kad didžiausią dalį elektros energijos sudarys elektros energijos sąnaudos šaldymo patalpoms ir vėsinimo patalpai. Šaldymo patalpa veiks mažiausiai 40 - 45 dienas per metus, t. y. 6 konteineriai 2 dienoms, iš viso 120 konteinerių 40 dienų + 10 proc. laiko perkrovimui. Šaldymo patalpų agregatų maksimalus elektros galios poreikis sudaro 40 kW, atitinkamai vidutinis galios poreikis 20 kW, taigi bendros šaldymo patalpos elektros energijos sąnaudos sudarys iki $20 \text{ kW} \times 24 \text{ val.} \times 45 \text{ dienos} = 21\,600 \text{ kWh}$. Vėsinimo patalpos agregatų maksimalus elektros galios poreikis sudaro 20 kW, atitinkamai vidutinis galios poreikis 9 kW, taigi bendros vėsinimo patalpos elektros energijos sąnaudos sudarys iki $9 \text{ kW} \times 24 \text{ val.} \times 90 \text{ dienų} = 19\,440 \text{ kWh}$. Taigi bendras elektros energijos poreikis planuojamas $21\,600 + 19\,440 + 2\,000$ (kiti poreikiai) = 44 040 kWh per metus, o saulės elektrinės generuojama galia atitinkamai sudarys iki 70 proc. numatomos suvartoti elektros energijos.

Skundžiamu Sprendimu pagrįstai nustatyta, jog pareiškėjui nepateikus duomenų apie šaldymo ir vėsinimo patalpose ketinamos montuoti įrangos galingumą, nėra galimybės patikrinti ir pagrįsti planuojamų elektros sąnaudų, kurių dalis būtų kompensuojama sumontavus planuojamą saulės elektrinę.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaujantis Paraiškoje ir Paaiškinimuose pateikta informacija, buvo pagrįstai nustatyta, kad Paraiška neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte nurodyto reikalavimo remiamai veiklai bei Įgyvendinimo taisyklių 20.21, 20.25, 36.1, 36.2 papunkčiuose nurodytų tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų bei pagal pateiktą informaciją Įgyvendinimo taisyklių 21.6.3 papunktyje nustatyto įsipareigojimo, taip pat Administravimo taisyklių 33 punkto reikalavimo, todėl Paraiška netinkama gauti paramą. Pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, kurie paneigtų NMA nustatytas faktines aplinkybes.

Pareiškėjas skunde teigia, jog jam nebuvo sudaryta galimybė dalyvauti ministerijos Projektų atrankos komisijos posėdyje bei pristatyti savo projektą. Pažymėtina, jog pareiškėjui buvo sudaryta galimybė teikti paaiškinimus (papildomus dokumentus) dėl suplanuotų investicijų ir NMA nustatytų neatitikimų. Administravimo taisyklėse nėra įtvirtintas privalomumas kviesti pareiškėją į Projektų atrankos komisijos posėdį, todėl pareiškėjo teiginiai, jog dėl to buvo pažeista jo teisė būti išklaustam atmetini kaip nepagrįsti.

Komisija, įvertinusi byloje esančius rašytinius įrodymus, ginčo šalių atstovų paaiškinimus, sprendžia, jog nenustatyta, kad vertinant pareiškėjo Paraišką, būtų netinkamai atliktas ar iš viso neatliktas Paraiškos vertinimas, ar būtų atlikti kiti netinkami veiksmai, kurie sąlygotų Sprendimo neteisėtumą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog pareiškėjo patikslintame skunde išdėstytų argumentų pagrindu nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo naikinti skundžiamo Sprendimo. Skundžiamas Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, įpareigojančius viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, teisinį ir faktinį pagrindą, todėl jo naikinti nėra pagrindo. Atitinkamai netenkintinas ir išvestinis pareiškėjo reikalavimas dėl įpareigojimo atsakovę atlikti veiksmus.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjo patikslintas skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerio 2024 m. balandžio 2 d. potvarkio Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl projektų, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, sąrašo patvirtinimo“ dalies panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Vilija Astrauskienė